
Juhend mälestise omanikule operatiivkaardi täitmiseks

Lk 2-3 Juhend operatiivkaardi vormistamiseks

Lk 4 Väärtuslike esemete loend
(soovituslik)

Lk 5 Riskianalüüs (soovituslik)

Mis on operatiivkaart?

Operatiivkaadri täitmise vajadus tugineb siseministri 07.04.2017 määrusele „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“. Operatiivkaart tuleb teiste seas koostada kultuuriväärtusliku hoone kohta ning hoone kohta, milles hoitakse mälestisi. Hoone operatiivkaardi koostamise ja kasutamise eesmärgiks on hoone tundmine ja esmase teabe saamine päästetöö läbiviimiseks.

Selleks, et olla ootamatutes olukordades valmis kaitsma oma väärtuslikku vara ja hindamatut kultuuripärandit, on oluline vara seisukorda ja hoiutingimusi kriitiliselt hinnata. Kui juhtubki nii, et leiab aset õnnetus, on oluline, et oldaks valmis võimalikult operatiivselt käituma ning vähendama maksimaalselt sellega kaasnevat kahju.

Operatiivkaardi koostab hoone omanik ning see esitatakse Päästeametile, kes vaatab selle läbi ning märgib kaardi esitatuks või palub teha omanikul täiendusi.

Kui mälestisi hoiustatakse kahes hoones (nt kirikuhoones ja pastoraadis), siis peab mõlema kohta koostama eraldi operatiivkaardi.

Kuidas kaarti täita?

Variante on mitmeid – elektroonselt, paberkaardil või e-posti teel.

Alates 1. aprillist 2018 saab objekti operatiivkaardi esitada Päästeametile elektroonilise keskkonna www.tuleohutusaruanne.ee kaudu, mis on kõige mugavam ja kiirem võimalus, samuti on antud keskkonnas lihtne andmeid muuta.

Paberkaardil või e-posti teel esitamiseks on operatiivkaardi vorm alla laetav aadressilt <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/operatiivkaardid>, vajadusel pöörduge paberil vormi saamiseks oma Muinsuskaitseameti maakonnanõuniku poole. Täidetud kaart tuleb adresseerida vastavalt hoone asukohale järgmiselt:

Põhja päästkeskuse tegevuspiirkonnas: Erika 3, Tallinn 10416 või pohja@rescue.ee;

Lõuna päästkeskuse tegevuspiirkonnas: Jaama 207, Tartu 50705 või louna@rescue.ee;

Ida päästkeskuse tegevuspiirkonnas: Rahu 38, Jõhvi 41532 või ida@rescue.ee;

Lääne päästkeskuse tegevuspiirkonnas: Pikk 20A, Pärnu 80010 või laane@rescue.ee.

Kellelt nõu küsida?

Kui tekib küsimusi operatiivkaardi täitmisel, siis pöörduge kohaliku Päästeameti operatiivkorrapidaja või Muinsuskaitseameti maakonnanõuniku poole.

Juhendmaterjalid on leitavad nii Päästeameti kui Muinsuskaitseameti eelmainitud kodulehtedel.

Kuhu tuleks paigutada hoones operatiivkaart?

Kui operatiivkaardi koostamise kohustusega hoones ei ole päästemeeskonna infopunkti, paigutatakse operatiivkaart päästemeeskonna sisenemisteele, võimalikult sissepääsu lähedale hõlpsasti avatavasse kappi, millele kantakse sellekohane tähistus.

Operatiivkaardile peab olema lisatud **hoone ruumiplaan**. Kui asutus ei ole enesekontrolli kohuslane, sh kirikud, kogudused, on hoone ruumiplaani koostamiseks soovitatav aluseks võtta viidatud määruse Lisa 1 näidisskeem (kättesaadav <https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/0000/1335/6586/13356620.pdf>). Skeemile saab vajadusel lisada info konkreetse hoone kohta. **Skeem võib olla käsitsi teostatud!** Skeemile tuleb märkida ka ATS keskseadme asukoht, sest keskseadme asukoha eelinfort päästjatel ei ole.

ÜLDISED ANDMED EHITISE KOHTA

Ehitise kasutusotstarve	Milleks hoonet kasutatakse – kui on näiteks tegu kirikuga, siis julgelt märkida, et kirik. Kui hoone puhul on tegu ehitismälestisega, tuleks operatiivkaarti lisada ka ehitise kultuurimälestiste riikliku registri number (registri numbri leiab Kultuurimälestiste riiklikust registrist – register.muinas.ee)
Ehitises paiknevate ruumide kasutusviisid ja asukoht hoones	Loetletakse kõik ehitises toimuvad erinevad tegevused, ettevõtted jms. Siinkohal võib kirjeldada ka lihtsalt ettevõtte tegevust. <i>Näide:</i> 0. korrusel - kelder 1. korrusel – kooriruum, käärkamber, pikihoone. Toimuvad jumalateenistused ja kontserdid (maksimaalne mahutavus 200 inimest) 2.-5. korrus – torn
Korruste arv	Kirikute puhul arvestada ka torni korruseid.
Kõrgus maapinnast	Infot hoone kõrguse kohta saab hoone projektist, mõningatel juhtudel on see kättesaadav ka Ehitisregistrist – www.ehr.ee <i>Näide: Kirikutorni kõrgus maapinnast 30,3 m, kõrgus katuseräästani 12 m.</i>

ANDMED TULEOHUTUSPAIGALDISTE KOHTA

Tuleohutusklass	Märkida, kas TP1, TP2 või TP3. TP1 – tulekindel – ehitise kandekonstruktsioon ei tohi ettenähtud aja jooksul tulekahjus variseda, kusjuures üldjuhul sellise ehitise kandekonstruktsioon tulekahjus ei varise. Sisuliselt tähendab, et hoone vahelaed ja seinad on kivist. TP2 – tuldtakistav – ehitise kandekonstruktsioon ei tohi ettenähtud aja jooksul tulekahjus variseda, kusjuures ettenähtud aeg on lühem tulekindla ehitise suhtes ettenähtud ajast. Sisuliselt tähendab, et hoone vahelaed on puidust ja seinad on kivist. TP3 – ehitise kandekonstruktsioonile ei seata nõudeid kandekonstruktsiooni tulepüsivuse suhtes Sisuliselt tähendab, et hoone vahelaed on puidust ja seinad on puidust, ehk puithoone. Kui hoone on kivist seinte ja lagedega, kuid siseruumis on nt puitrõdu, võib hoonet siiski käsitleda kivehitisena. Tuleohutusklassi määramisel on oluline, mis materjalist on hoone kandvad konstruktsioonid.
Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi (ATS) keskseadme asukoht	Kui automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteem on hoonel olemas, tuleb sõnastada keskseadme asukoht, kui süsteemi ei ole, siis tuleb märkida „puudub“. Automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem on tulekahjuanduritest, keskseadmest ja alarmseadmetest koosnev süsteem , mis annab avastamispiirkonna täpsusega automaatselt teate tekkinud tulekahjust, samuti selle töövalmidust ohustavast rikkest. <i>Näide: ATS asub pikihoone läänepoolses otsas, siseuksest vasakpoolsel seinal.</i>
Suitsutõrje käivitustase	Märkida kuidas eemaldatakse suits ja soojus hoonest tulekahju korral: Käsitsi – see tähendab akende ja uste avamist käsitsi Mehaaniline – ukсед ja aknad avanevad nupuvajutusega Täisautomaatne – spetsiaalselt projekteeritud ventilatsioonisüsteem, mis on mõeldud tulekahju korral suitsu eemaldamiseks.
Ehitisesisene tuletõrjevõrk	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub.

	Ehitisesisene tuletõrjevõrk on kustutusvee saamiseks/andmiseks ette nähtud ehitisesisene veetorustik koos toruarmatuuriga, sh tuletõrje kraanide, voolikute ja joatorudega varustatud torustik, mis on ühendatud kustutusvee varustamise seadmetega.
Ehitisesisese tuletõrjevõrgi välistoide	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub. Välistoide on hooneväline toru, mille kaudu pääste auto saab anda lisavett hoone tulekustutussüsteemidele (voolikukapid ja sprinkler).
Kuivtõusutoru	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub. Kuivtõusutoru on hoone külge püsivalt paigaldatud jäik toru tuletõrjevoolikute ühendamiseks ja veega täitmiseks selle kasutamise ajal, mis on ette nähtud päästemeeskonna jaoks.
Sprinklersüsteem	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub. Sprinklersüsteem on automaatne nõuetekohastel vahekaugustel ja kõrgustel paigaldatud sprinkleripeadega survestatud tulekustutusveetorustiku süsteem, mis on ette nähtud tulekahju avastamiseks, lokaliseerimiseks ja kustutamiseks. Torustik on ühendatud seadmestiku juhtimise ventiilidega, häireseadmega ja kustutusvee allikaga.
Sprinklersüsteemi välistoide	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub.
Tuletõrjelift	Märkida üks sobiv vastus, kas olemas või puudub. Tuletõrjelift on ehitise sees omaette tuletõkkeseksisioonis või ehitise fassaadil paiknev lift koos mehhanismide, eraldi energiavarustuse ja juhtimisega, mis on mõeldud päästjate ja kustutusvahendite üles toimetamiseks ning mida saab õnnetuse korral sisse lülitada ja kasutada ainult päästemeeskond.

MUUD OLULISED ANDMED

Lähima tuletõrje veevõtukoha kaugus, aadress	See on aastaringsest kasutatav rajatis, mis on ühendatud loodusliku veekoguga või tuletõrjevõrkehoidlaga või ühisveevõrgiga ning mille kaudu saab auto- või mootorpumpade abil ammutada kustutusvett. Lähima tuletõrje veevõtukoha saab teada kohalikust vee-ettevõttest (hüdrandid), selle puudumisel kohalikust omavalitsusest või Päästametist. Näiteks Tallinnas tuleb esitada meili teel avaldus Tallinna Veele, kes annab seejärel kaheksa tööpäeva jooksul teada, kus hoone lähim hüdrant asub.
Evakueeritavate kogunemispunkti aadress	Hoonest ohutul kaugusel asuv ala, kuhu ohuolukorras hoonest lahkunud inimesed saavad koguneda.
Hoone elektritoide	Märgitakse, kust toimub hoonest elektri väljalülitamine (hoones sees asuvast elektrikilbist, hoonest väljas olevast alajaamast vms). Lisaks tuleb märkida hoonet teenindava elektriettevõtja nimi ja rikketelefoni number. Kui on teada kontaktisik, siis ka tema nimi ja kontaktandmed.
Lisaohud	Igasugused täiendavad ohud, mis kaasnevad, nt kui hoone lähedal on midagi plahvatusohtlikku (balloone), elektrisõlmi jms.
Muud täpsustused	Kirjeldatakse ohud, mis võivad tekkida sõltuvast tegevusest või seadmetest. Kui objektil on kemikaale, nimetada ka need ja kirjeldada sellega kaasnevad ohud.
Ehitise kontaktisik	Minimaalselt üks kontaktisik, väga hea kui neid oleks kaks või rohkem.
Kaitsmist vajavad väärtuslikud esemed/seadmed ning nende asukoht	<i>Näide: arhiiv asub pastoraadi esimesel korrusel, peauksest sisenedes paremat kätt.</i> Väärtusliku vallasvara puhul on väga soovitatav koostada enda tarbeks eraldi väärtuslike esemete loend (Lisa 1), mis on nimekiri hoones olevatest väärtuslikest esemetest, järjestatud tähtsuse järjekorras. Kui päästjad saavad õnnetuskohta, siis hakkavad nad esmalt tegelema ohu likvideerimisega, kuid kui tekib hetk, kus võiks olla võimalik midagi välja toimetada, siis on suureks abiks, kui on olemas kiirelt võtta sellekohane info.

Lisa 1. Väärtuslike esemete loetelu

Kaitsmist vajavate väärtuslike esemete andmete lahtreid saab kas lisada või vähendada vastavalt loetletud esemete hulgale. **Seda dokumenti ei esitata Päästeametile ning seda ei paigutata päästemeeskonna sisenemisteele, vaid see on omanikule endale teadmiseks ning vajadusel kriisiolukorras kasutamiseks.**

Loendi vormistamisel on abiks Muinsuskaitseameti kunstipärandi nõunik (Grete Nilp, 5346 7861, grete.nilp@muinsuskaitseamet.ee) ning vastava maakonna nõunik.

<ul style="list-style-type: none">• nimetus,• inventari-, registri- (kui on tegemist kultuurimälestisega) vm number,• materjal,• täpne asukoht,• foto	
<ul style="list-style-type: none">• nimetus,• inventari-, registri- (kui on tegemist kultuurimälestisega) vm number,• materjal,• täpne asukoht,• foto	
<ul style="list-style-type: none">• nimetus,• inventari-, registri- (kui on tegemist kultuurimälestisega) vm number,• materjal,• täpne asukoht,• foto	
<ul style="list-style-type: none">•	

Lisa 2. Riskianalüüs

Riskianalüüsi ei esitata Päästeametile, kuid kindlasti tasuks võtta see aeg, et antud tabel läbi vaadata ja ära täita. Riskianalüüs on hoonet/muud väärtuslikku vara ohustavate tegurite märkamine ning nende võimalik vähendamine (või ennetamine).

Riskianalüüsi jaoks tuleb kaardistada tõenäolisemad ohuolukorrad, mis võivad konkreetse ehitise puhul kõne alla tulla. Näiteks kui hoones puudub veevärk ja veeringlusel toimiv küttesüsteem, ei ole veeavarii tõenäoline; kui hoone asub vahetult suurema tänava või maantee ääres, võivad kõne alla tulla isegi liiklusõnnetused, sh õnnetused (plahvatus)ohtlike ainete ja jäätmetega; valve- ja tulekahjusignalisatsiooni puudumisel on sissemurdmise tõenäosus suurem, jne.

Ohu liik	Ohu esinemise tõenäosuse analüüs
vargused, sissemurdmised või muud vandalismiaktid	
tulekahjud	
varingud	
veeavariid	
langemisohus puud	
ohud väljastpoolt ehitist (asukoht, ligipääs, ehitist ümbritsev kõrghaljastus, elektriliinid jms),	
ehitise ümbrusest tingitud ohud (risu ja prügi, sh ohtlikud jäätmed)	
muud ohud (plahvatusoht, õnnetused (plahvatus)ohtlike ainete ja jäätmetega, õnnetused transpordivahenditega (sh kaubaveod), elektririkked, tööõnnetused, vibratsioon jne)	
Koht, kuhu viiakse evakuatsiooni korral väärtuslik vallasvara (aadress).	